

POLITSILEHT

Nõ 7

21. jaanuaril 1922. a.

II. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — iga laupäew.

Tellimise hind: aasta peale Mk. 800.—
poole aasta peale " 400.—
weerand aasta peale " 200.—
Üksik number maksab Mk. 18.—

Toimetus ja kontor: Tallinn, Lai t. 38 (ajutiselt).
Awatud kell 9—3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:

1/1 lehek. Mk. 2400.—	1/8 lehek. Mk. 300.—
1/2 " " 1200.—	1/16 " " 175.—
1/4 " " 600.—	1/32 " " 100.—

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.

Kahjulikud puudused.

Siseminister kandis riigifogule heaksarvamiseks eelnõu, millega lasteriistade lubade pealt wõdetaw maks omavalitsusasutuste kasuks üle antakse.

Kas ei oleks mitte aeg terwet seadust, mis lasteriistade kandmist ja kauplemist reguleerib, ümberlõõtamisele wõtta? Ei ole tarwis ki tegeliku politseiniku kogemusi selle seaduse käsitamise alal, et tema puudusi näha.

Praegu maksew, „Kiigi Teatajas“ nr. 13. 1921. a. ilmutud seadus, 9. weebuarist 1921. a., kohustab kodanikka lasteriistade kandmises lubasid politseiülemate käest muretsema. Wuidugi mõista kergendab see seaduse määrus politsei järewalwet nende isikute järele, kellel põhjust on ka ilma politsei lubata sõjariistu tarwitada. Kuid seadus jätab kuritahtlikele elementidele nii mõndagi wõimalust sõjariistu ilma politsei lubata mitte ainult muretsema, waid ka tarwitada.

Seadus 9. weebuarist 1921. a. kohustab sõjariistade äri omanikka raamatuse sisse kanda müüdawaid lasteriistu ja lastkemoona. Mitte ainult worm, mille järele see sündima peab, on seaduses ettekirjutamata jäänud, waid seadus läheb ka täiesti walfides mööda sõjariistade ja moona sissetuleku st ärides. Tegelikult wõib see seaduse puudus umbes järgmises juhtumises ilmuda.

Keegi äriomanik on 500 mauferit saanud. 200 müüb ta isikutele, kellel politsei poolst luba

on, kuna 300 rewolvrit altfätt nende omanduseks rändawad, kellel põhjust on endid ega politseid lubapalumisega ilmasjata mitte tülitada. Kuidas wõib politsei praegustel asjaoludel äri rewiderimisel seda päewawalgele tuua? Seadus ei anna temale diqust äriomaniku käest nõuda kaubaraamatute ehk kirjawahetuse ettenäitamist.

Kuid teistii kujuneks asi, kui seadus äriomanikku kohustaks politsei rewisjoni tarwis eriti raamatuse sisse kanda mitte ainult sõjariistade ja lastkemoona wäljaminekud, waid ka kõik nende sissetulekud. Sealjuures peaks seadus eriti ette kirjutama, misjugused andmed saanane raamat sissaldama peab. Siin oleks oisstarbekohane nõuda, et tähendud raamat ühel (pahemal) poolel sissaldaks lasteriistade, lastkemoona ja teiste sõjaainete sissetulekud ühes andmetega: millal, misjugused ained, kui palju, kelle käest, ning misjuguste kaubadokumentide põhjal omandatud; teisel poolel tuleks aratähendada: millal ja misjugused ained, kellele ja kui palju müüdüd; ostja lubatähe wäljaandmise koht, aeg ja number ning lõpuks ostja allkiri. Sarnane seaduses määratud kontroll ühes tegeliku politsei järewalwega suluks need augud, kust praegustel asjaoludel kuritahtlike elementide kätte sõjariistade warustus walgub.

Praegustel asjaoludel wõib lasteriista lubaga warustud isik takistamata niipalju lastkemoona saada, kui süda kutsub. Kui ta aus kodanik on,

fiis ei ole ju sest häda. Kuid, kes annab politseile seda tagatist, et see ehk teine lubaga varustatud isik seda oma õigusi mitte kurjasti ei tarvita? Ta võib näituseks tuhandeid padrunid kofku osta ning nendega neid varustada, kellel lastemoona avalikku ostuõimalust ei ole.

Kuid teistiti kujuneks asi, kui äriomanik seaduses kohustatud oleks igakord lastemoona müügi puhul mitte ainult lasteriista luba ettenäitamist nõuda, vaid ka lubale märkida, kui palju lastemoona tema omanikule müüdüb.

Politseikontroll peaks ka nende töötubade peale ulatama, kus sõjariistade parandusi ette võetakse. Praegustel asjaoludel ei küsi püssifisepi isiku käest, kes temale revolwri parandusele toob,

kas temal ka viimase peale luba on, või ei. Võistagi, et see asjaolu politsei järelwalwet raskendab ning pörandaalustele elementidele kergendab sõjariistu tarwitada.

Oleks tarwis kõiki töökodasid, mis sõjariistu parandawad, seaduses kohustada eriti raamatuid pidada, milles ära märgitud olgu, millal ja mis- sugused sõja- ehk lasteriistad parandusele wõetud, kelle käest, millal ja kust luba wälja antud ning millal parandud riist omanikule tagasi antud. Wiimane sünnib omaniku allkirja wastu raamatus.

Kirjeldub seaduse puuduste kõrwaldamine kergendaks märksa politsei ülesannet awaliku korra alalhoidmisel ning ühes sellega kindlustaks ka meie riiklist julgeolekut.

Distiplinaarwõim.

Õdigist riigiametitest ja riigiteenijatest on politseil alati iseäraline ja filmapaistew seisukoht olnud. Peale sõjawäe on Eesti wabariigis üksi politsei mundrikandja, kujutab sõjawäetaolist korporatsiooni ning tarwitab sõjawäe wäliseid kombeid. Wõimu esitajana ja kandjana seisab politsei alati selles põlemispunktis, kus riigi sundiwõim sunnitawaga kofku puutub. Muidugi tarwitab see tagtis sejukoht politseiametnikult suurt püsivust, taktitunnet, ausat meelt ja wäljaarenenud mõistust. Et aga neid omadusi raste on igalt politseiteenijalt nõuda, siis peab sundiwõim ülaltpoolt seda waos hoidma, mis waost wälja kipub kalbuma. See rõhk ülalt ilmub distiplinaarwõimus.

Mitmekefise ja laialdane politseitegewus wõib elemente sisaldada, mis küll otse nuhtluseseaduse alla ei käi, kuid mida tuleb ometi pidada moraali ja heade elukombete wastasaks. Ja nende wastu wõib sõbida peale hoiatuste ka õige tuntawate karistustega, — kuni ametist tagandamiseni, kus ülemus teenijaga igasuguse wahekorra ära lõpetab. Nuhtluseseaduses leiame kvalifitseeritud kujul kõik need karistused, mida administratiiwõim otse wälja jagab. Nende oluline wahet seisab ainult selles, kes neid süüdlase kohta tarwitab, kohus wõi ülemus. Nii on endises Wene nuhtluseseaduses, mis meil weel praegu maksuwel, peale hariliste karistuste süütegude eest, mida ametnikud korda saatnud, kohtul wõimalik:

1) süüalust ametist wälja heita, 2) ametist tagandada, 3) teenitud ametiaja pikkust lühendada, 4) ametist kõrwaldada, 5) kõrgema ameti pealt alama peale asetada, 6) wali ehk kerge noomitus teha teenistuskirja äramärgimisega, 7) palgast osa maha arwata, 8) noomitus awalbada ilma teenistuskirja äramärgimiseta ja 9) enam ehk

wähem wali märkus teha. Ametist wäljajätmisel kaotab wäljajäetetu õiguse kunagi weel riigiteenistusesse astuda, walimistest osa wõtta ja walitud saada; ametist tagandamisel kaotab süüdlane need õigused kolmeks aastaks, kuna ametist kõrwaldamine endaga mingit kuseidust kaasa ei too.

Et tähendud karistused nuhtluseseaduse üles wõetud, mis üksi kohus tarwitab, siis walitfes selle seaduse kofkuseadmise järele arwamine, et neid üksi kohus wõib tarwitada. Kuid endine Wene ministrite-kogu otjustas 1850. a., et ülemus ka neid ametnikka tagandada wõib, kelle süü nuhtluseseaduse järele küll mitte-tõeks ei ole tehtud, kuid kes mitte usalduswäärilised, oma ametile ei wasta ning kelle süü esiosa üksi ülemusele teatawaks jai. Selle tõttu wõeti üles riigiteenistuse seaduse kuulus 3. punkt, mille järele ametnikku ilma palweta tagandada wõidi. Kuid samas seaduses seifis määrus, et ühtegi distiplinaarkaristust muidu ei wõi tarwitada, kui süüalusest enne seletust pole küsitud. Peale selle tegi seadus ülemusele kohuseks administratiiwkaristusi määrata suure ettewaatusega ning 3. p. tarwitada üksi siis, kui ametniku süü tõesti selge ja tema tõlbatus silmnähtaw oli. Kuid politsei kohta oli kuberneride wõim weelgi suurem: nemad wõifid karistusi politseile peale panna oma äranägemise järele ka ilma seletust küsimata.

Distiplinaarkaristus ja tema tarwitamine ei kõrwalda muidugi mitte kaelatohutulist ega kodanlist wastutust; neid wõib koos tarwitada ja tarwitakse ka. Nii tagandakse harilikult raskemal süüteol ametnik jalamaid ametist enne kohtuotsust; ametist tagandamine wõib ka siis sündida, kui kohus süüdlase õigeks mõistnud.

Tegelik elu näitab, et seal, kus ametnikkude kohustunne nõrk, distiplinaarkaristused mõbda-

pääsemata vajadus on. Sii, mis nuhtlus-
seaduses karistust ei sisalda ning mida süüks ei
võiks lugeda, on ometi ametkonna sifemise korra
rikkaja, lõhub ametkonna autoriteeti ja saadab

viimast seltskonna põlguse eht naeru alla. Siia
enamiste ei ulata kohtu võim, tema ajemele
astub distsiplinaarvõimuga varustud ülemus.
(Järgneb).

Kirjadest toimetusele.

Teenistuse oludest.

Paljud ametnikud, muuseas ka politseiametnikud, on
peale otsekohese töö teenistuse alal seotud vähemal eht
suuremal määral isiklike majapidamisega. Mõned aine-
litselt hästi kindlustatud isikud on saanud peale teenis-
tuskohtade ka normaal-talud teenete eest vabadusõjajas,
kuna teised jälle kohad, tööstus- ettevõtted juu. on päri-
nud wanematelt ja muul viisil. On muidugi ästikud
ametnikud, kes isiklike kottuhoidmise ja võimaliku kõr-
walteenistusega andid waranduslikelt on kindlustanud.

Niisuguseid ihel eht teisel viisil waranduslikelt kind-
lustatud ametnikka, võtame näituseks politseiametnikud,
on kuni 15% üldisest arvust. Tähendab, juurem jagu
politseiametnikka ja teenijaid on seotud teenistusega,
peale huvi teenistuse enese vastu, majanduslikel põh-
justel. Ja rohkem just viimastel põhjustel, sest ei wõi
ju laugeliki võiti ametnikka ja teenijaid lugeda huwita-
tus teenistuse enese vastu. Isäärani näitse aga
just need politseiametnikud majanduslikil suhteid taga
ajawat, kellel peale teenistuse eest saadawa tasu suure-
mad sissetulekud on ja kelle ametikohtuste täitmine tihti-
peale tagumisele plaanile jääb. Selle viimase ebaloo-
muliku nähtuse all kannatawad kaaskobanikud, kellel
warandust ega sissetulekud ei ole, kes aga ennemalt tea-
tawas ametis ülespidamist on teeninud, nüüd aga, kas
sõjaväest wabanedes eht jälle koosseisude wähendamise-
puhul, ilma kohata on jäänud ning sunnitud on üles-
pidamist teenima juhustiste töödega eht wahel isegi
puudust kannatama. Wähestel majanduslikelt kindlus-

tatud ametnikudel on niipalju enesefalgamist, et nad
teenistusest lahtiwõtmisega nende abiks töttawad. Niis-
sugused juhtumised peatid aga palju rohkem maad
leidma, isäärani praegusel ajal, kus asutuste litwibeeri-
mise ja koosseisude wähendamise pärast paljud kaaste-
nijad kiskusse sattuwad. See oluford tekitab libedust
iseäärani nende seas, kel teatud eesõigused riigiteenistuse
peale, nii kui endised sõdurid. Muidugi tuleb walitsus-
sel selles asjas weel paljugi asutuste juhatajate peale
mõjuda, sest walitsuse määruste ja korralduste täitmine
teenistuse eesõiguste asjas ei ole laugeliki igalpool ja
igal võimalikul juhtumisel täitmist leidnud. Palju ilu-
sam oleks aga, kui ametnikkude wastasiikkune ühistunne
need pähed kõrvaldaks ilma pealesundimata.

Sõpuls weel mõni sõna tõsistest wäärnähtustest, mis
kuni viimase ajani ametnikkude määramisel ette on tul-
nud, kõigi sellekohaste walitsuse juhtnõõride ja eeskirjade
peale waatamata, ja mis niuclt eesõigustatud ametnik-
kude ja teenijate eesõiguste rikkumises seisawad. Nii on
kohti, kus ajajooisul peaaegu pool terwest asutuse amet-
nikkude ja teenijate koos-seisust ülema lähedalt ja lau-
gemalt jugulastest ning isiklistest sõpradest ja tutta-
watest kottu on kogutud. Teatawate isikute pahameel
niisuguse onupoja- poliitika pärast, mille läbi nende
eesõigusi jämedalt rikutatse, on muidugi täiesti õigus-
tatud; pealegi jääb seltskonnas halb mulje sarnase asu-
tuse juhataja ja ofalt ka terwe asutuse vastu. Nende
wäärnähtuste vastu oleks küll aeg abinõusid leida.

—d

Kohtutoast.

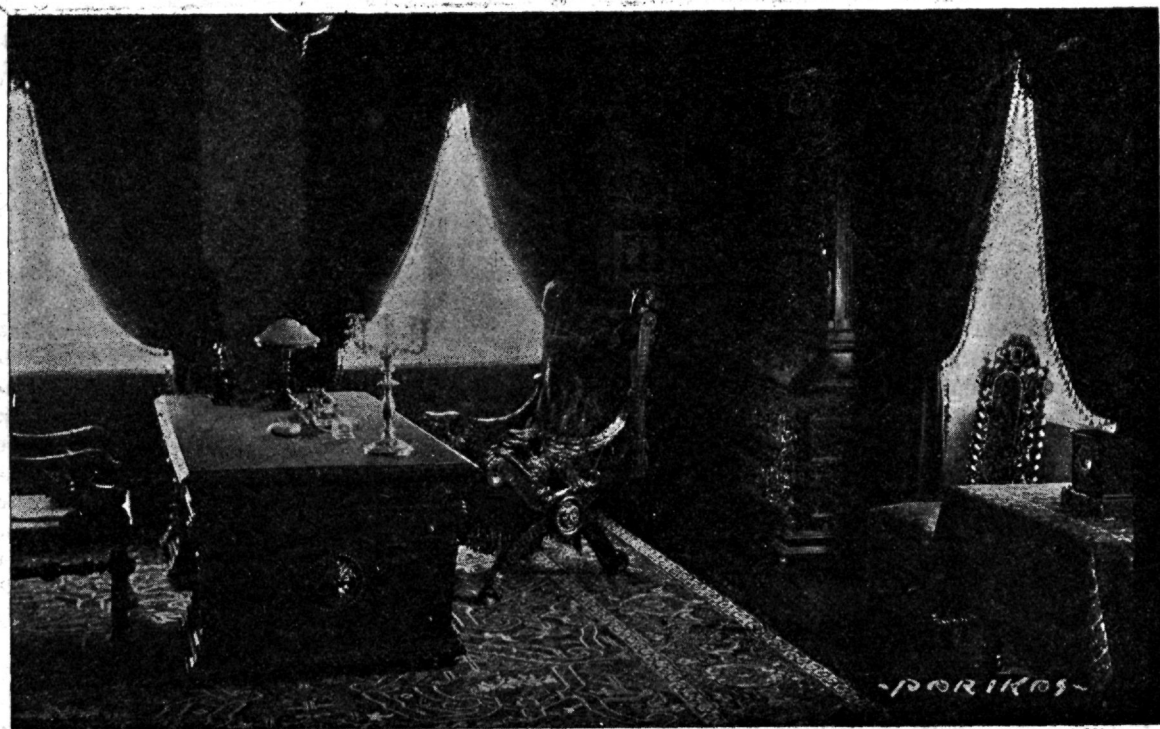
Ametnikkude wastutusele wõtmise korra üle.

1922. a. jaanuarikuu 14. päewal Tallinna-
Haapsalu rahukogu kriminaalosalakond oma korral-
dawal kohtuistungil järgmises koosseisus: abie-
fimehe P. Wälbe, kohtunikud W. Sasajoff'i ja
D. Hoffmann'i, profurdõõri-abi T. Kõul'i ja
sekretääri-abi J. Palgi juuresolekul, kuulas
kriminaalosalakonna juhataja abiefimehe P. Wälbe
ettekannet seaduswastast juurdluste toimepanemise
ja lõpetamise kohta kriminaalseadustes ette nähtud
ja ametnikkude poolt toimepanud kuritegude
üle nende ametnikkude ülemuste poolt, mis
sagedasti erakaebuste läbiwaatamisel ette tuleb,
kus erakaebustele terwe rida dokumenta juure
lihtad.

Meist dokumentidest selgub :

1) et meil jenni laiemates ringkondades
makswat riigikorda ei tunta, eriti ametnikkude
wastutuselewõtmist ametalaste kuritegude eest.
Suuremal arvul antakse kaebused ametnikkude
wastawatele ülemustele, kuna põhiseaduse §. 16
järele meil ühtegi eelluba ametnikkude wasta-
tuselewõtmiseks tarwis ei ole ja igal juhtumisel
tuleks kaebusega prokuratuuri walwe eht sellele
alluwate asutuste poole pöõrata ;

2) ja et wastawad kõrgemad ametnikud, wõttes
sarnasi kaebusi vastu, alustawad ja toimetawad
juurdlusi omale alluwate ametnikkude kaudu, ka
sarnasi asjus, mis kindlaid kriminaalseadustes
ettenähtud kuritegude tundemärke sisaldawad.
Weel enam, samad ametnikud, peale juurdluste

Serra Riigivanema töötuba.

toimepanemist lõpetavad seadusvastaselt oma võimuga sarnaseid juurdlusi kodusel teel, ilma prokuratuurile sellest teatamata.

Ettekannet läbi waadates ja prokurööri-abi arvamist ära kuulates, Tallinna-Haapjala rahukogu filmas pidades:

1) et sarnane seadusvastane talitamine riiklifest seisukohast otse hädasohtlik on, taistades ametlaste kuritegude avalikustegemist;

2) et sarnane kaebuste andmine ja vastu võtmine sageasti põhjusti annab ametnikkudele, kelle peale sarnane kaebus ülemuste ees tõstatud, ja viimaste poolt ametnikkude kasuks kodusel teel lõpetatud, erakaebust kohtus tõsta laimamise pärast, kuna dieti saadetud kaebuse korral, mis eneses sibilist walet sisaldab, üldises korras walekaebajad wastutusele saavad wõetud N. S. § 940 põhjal;

3) et Kr. Kpd. Sead. kindlasti aratähendatud on need isikud ja asutused, kelle poolt juurdlused alustatud ja toimetatud wõiwad saada ja

kellel õigus juurdlust lõpetada on ja

4) et peatükt Kr. Kpd. Sead., mis eennem ametlaste kuritegude juurdluste kohta maksen oli, mille järele ülemustel õigus oli ka kriminaal tundemärke sisaldawaid juurdlusi alustada, juba Wene ajutise walitsuse poolt 1917 a. maksusetaks kuulutatud on, m ä ä r u s:

Kohtupalati prokurööri poole palwega pöörata, ära seletada ministriumitele, et sarnane juurdluste alustamine ja toimetamine ülemuste poolt alluwate ametnikkude kohta seadusvastane on ning saab kvalifitseeritud kohtu poolt kui wõimu liialdus ehk tegewusetus (N. S. §§ 338—341), ja kodusel teel juurdluste lõpetamine, milles kuriteo tundemärgid pärastisel eeluurimisel avalikust tulewad, kui kuriteo warjamine (N. S. § 124), peale selle nõuda wälja kõik sarnasel kodusel wiisil toimetatud ja lõpetatud juurdlused kohtupalati prokuröörile; ja käesolewa määruse aratirjad, tema tähtsuse tõttu üldjuse suhtes, kõigile Tallinnas ilmuwatele ajalehtedele saata.

Nädala ülewaade.

Pärnu poliitikamehed, Prantsus-Cesti kaubaleping, Briandi kabineti lahkumine.

Üllatavad sõnumed tulewad Pärnust. Maakonna-nõukogu pidas kaks päewa läbirääkimisi poliitikaliste rühmadega maakonnawalitsuse moodustamise üle, kuid asjata. Kõikuleppele ei jõutud ning maakonnawalitsus jäi walimata. Selle tõttu jäi ka eelarwe arutamata.

See on õpetav pildite jellest, kuitaule meid poliitikaajamine wiia wõib. Maakonnawalit-
fufe kohuseks on maakonna majandusliste küsi-
muste lahendamine ning rahwahariduse eest
hoolitsemine. Mis on nendel ülesannetel poliiti-
kaaga tegemist? Kas on tööerakondlane parem
teefillutaja, kui sotsiaaldemokraat? Wõi on rah-
waerakondlase poolt ehitud sild nägusam ja
wastupidawam, kui põllumehe oma? Meie maa-
fondade asjaolud nõuawad tööd, tööd ja jälle
tööd, aga mitte rahwahuwidele kahjulikku poliiti-
kaalist jonniajamist.

Kas ei oleks aeg aru saada, et maakonnandus-
kogu pole parlament?

Kas ei oleks otstarbekohane maakonna walit-
semises poliitikaajamist ära wälja heita?

*

Jälle üks samm edasi meie majanduse kind-
lustamises ning kaubanduse edendamises: Eesti
walitus tegi kaubalepingu Prantsusmaaga. Meie
põllutöö- ja puutööstuse-saadustele annab Prant-
susmaa teatud kergendusi, kuna meie omalt poolt
mõnebe Prantsusmaalt sisewetawate kaupade,
nii kui linaseriide, siidi, automobiilide jne. pealt,
alandud tariifi järele tollimaksu wõtame. Uhes
sellega on Prantsuse walitus Eesti reisijate
sissejõidu Prantsusmaale kergendanud mitmesu-

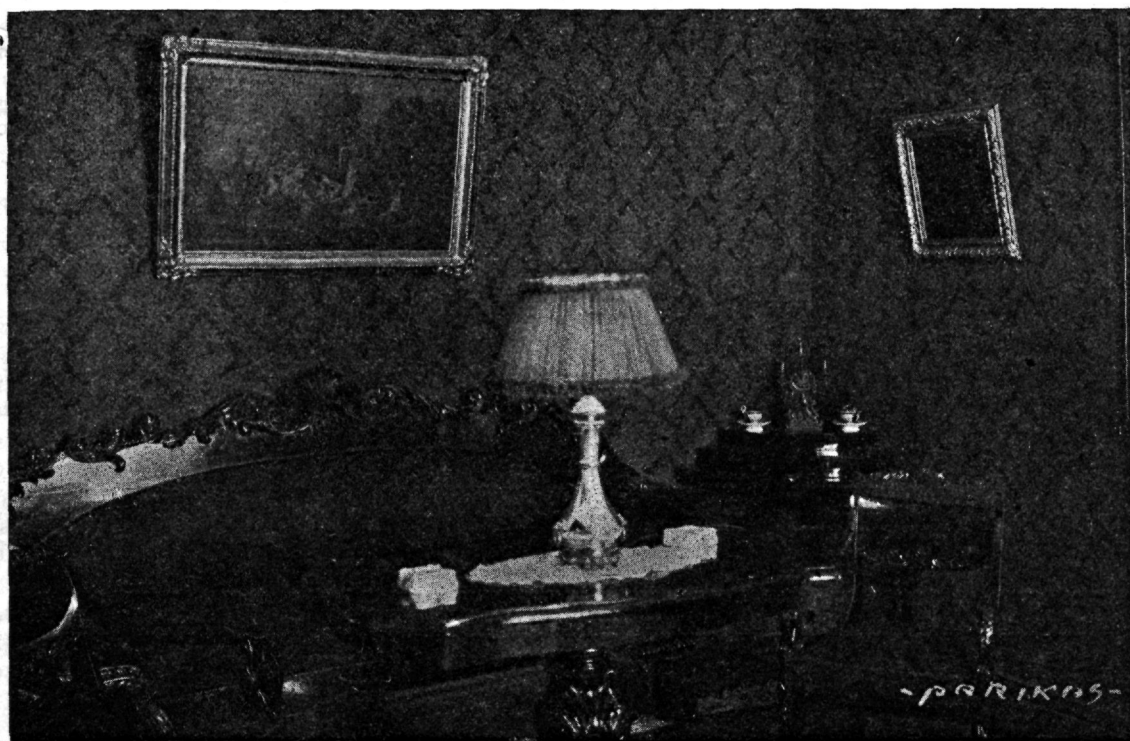
guste wormaliteetide lihtsustamisega ja kii-
duste kõrvaldamisega.

*

Tähtsamaks rahwuswaheliseks sündmuseks kujus-
neb Briandi kabinetilahkumine Prantsusmaal.

Briand oli Cannes'i konverentzil, mille üles-
andeks oli tõsist rahu Euroopas jalule seada
ning tema majandust terwendada. Jäme ots
oli sealgi Inglismaa käes. Lloyd George'i sei-
sukoht oli umbes järgmine. Saksamaa ei jõua
praegustel oludel maksia temale pealepandud
maksu. Kuid Saksamaa pantrott saaks aga
terwe Euroopa majandusele raske löök olema.
Saksamaale on väga tarwis teatud kergendusi
anda. Prantsusmaa seletab, et tema rahaline
seisukord niisugune on, mis ei anna temale wõi-
malust Saksamaalt oodatavatest maksudest loo-
buda. Hea küll, — seletab Lloyd George, —
Prantsusmaa wõib oma wäljaminekuid wähen-
dada: wähendagu oma sõjajõude, mis tema
Saksamaa kartuses püsiall hoiab, ning Inglis-
maa kohustab ennast lepinguga Prantsusmaale
abi olema, kui teda hädaoht Saksamaa poolt
kohutama peaks.

Samal ajal, kui Cannes'is läbirääkimised
kestsid, kutsus Briandi poliitiline wastane Poin-
caré, kes senati wälisasiade komisjoni esimees

Ootamise ruum herra Riigiwanema töötoa kõrwal.

on, tähendud komisjoni kogu ning tema ettepanekul võttis viimane resolutsiooni vastu, mis Briandi poliitikat kaunis teravalt hukka mõistab. Briand ilmus Pariisi. Hilgaw kõne, mida tema parlamendis oma poliitika kaitseks pidas, ei muutnud palju asjaolu: tema kütamine oli juba otsustatud. Ilma et parlamendi hääletamist ära oodata, andis Briand kabineti lahkumispalve fiske, mis president Millerand'i poolt ka vastu võeti. Uus valitsuse moodustamine tehti Poincaré'le ülesandeks.

Et asjast selgemalt aru saada, peame meeletuletama, misjalgune kibedus praeguski veel Prantsusmaal Sakslaste vastu valitseb. Saksa sõjaväed purustasid mitmed põhja departamendid, kus suurem osa Prantsuse tööstusest koondud oli, hävitasid terwed linnad. Juba sõja ajal rahustas Prantsuse valitsus ärritud meeli seletusega, küll sakslased võit meie kahju tasuvad. See kahjutasu kujuneb prantslase mõttes suurteks kullahunnikuteks, mida sakslane kogu kraapima

peab, võitu kust tahab. Ning valitsus, kes siin Prantsuse showiistidele liig järelandlik paistab olevat, kütub tingimata.

Kui meie Prantsuse ja Inglise poliitikat Saksa küsimuses võrdleme, siis näeme, et Prantsuse taktika siin enam tundmustest, kui külma mõistusest juhitud saab. Inglise poliitika selle vastu põhjeneb külma järekaalumise peale. Inglise diplomaatial ei ole dogmat, tema seab ennast asjaolude järele ning kasutab neid oma huvideks. Omalajal toetas Inglismaa Prantsusmaad sakslaste vastu. Nüüd, kus Saksaamad täieline hukkumine varitseb, on inglane valmis temale oma abi andma.

Poincaré on kui leppimata sakslaste vaenlane tuntud. Mõistagi, et tema valimine Lloyd George'i poliitika kriipsu läbi tõmbas; eialgul kõige vähemast. Huvitaw saab näha olema, kuidas kuulus riigimees selle uue taktisusega valmis saab.

Sündmused.

Wargused.

Dõsel vastu 5. jaanuari warastati Nõmme külas, Läänemaal, fiske murdmise läbi Mart Koolmanni sepi-kojast alas ja kuustungid, Anna Suidi aidast hobuse-riistad ja Tiina Koolmanni aidast mitmesuguseid riideid ja 6 puuda foolatud sealihä.

Dõsel vastu 3. jaanuari warastati Audru wallas Pärnu maakonnas „Kiwi“ elutsewa Madis Siimanni sepi-kojast fiske murdmise läbi mitmesugused sepatõõriistad, üle 60.000 marga väärtuses. Warguses kahtlustatse Kloostri wallas, Läänemaal, elutsewaid Rostas ja Mihel Siimanni fide.

12. j. k. p. warastati rongi nr. 6 pealt Jõhwi ja Sonda jaamade wahel Wene riigi kodanikult Wiktor Kurakinilt reissijummadan ühes asjadega 50.000 m. väärtuses.

Lapmine.

2. j. k. p., õhtul kella 9 ajal lasti Kihelkonna alewis, Saaremaal, alewi postkontori ülem Johannes Koel Kihelkonna walla kodaniku August Källi rewolwrist maha. Koel jalutanud kellegi naisterahwaga, kuna Käll wiinastanud olekus temale kallale tunginud.

Norduwasse joetäppe

jäi haigeks Wiru maakonnas, Warangu wallas, Randil kogukonnas Anna Kloudit ühes perekonnaga.

Küsimused ja kostmised *).

N—d. Küsimine. Mis ajast loetakse politseini-kule wäljaantawate wormiriiede kandeaaja algust: kas ajast, mil jellekohane määrus wäljaandmise kohta ilmub, või ajast, mil see faktiliselt kätte on antud?

Wastus. Seadus 9. septembrist 1921 a. määrab, et politseinitud „warustatse igakuks riigi poolt wormiriidetega ja jalandubega järgmiselt: 1) üks willane kuub (frentsh) 1 aastaks, 2) paar willaseid pükse 1 aastaks“ jne. (§ 1.) Para-

*) Rahjuks jääb politseilehele teatud poolt lubatud taasabi juriidiliste küsimuste lahendamises seni tulemata. Selle tõttu olime sunnitud wastustega meile saadetud küsimiste peale wiibima, mida lugejaid lahkesti wabandada palume.

grahw 4 seletab, et politseinitude omanduseks jääwad antud wormiriided ja jalandud peale § 1 tähendatud „kandetähtaja“. Neid seaduse määrusi võrreldes, peame otsusele jõudma, et § 1 määratud tähtajad „kandetähtaegadena“, mõista tulewad; teiste sõnadega, seaduses määratud tähtaeg algab siis, kui warustus faktiliselt kätte antud, kui teda kandma hakatakse.

Näja lihtsustamise mõttes arwab politseipea-walitsus uue warustuse tähtaja nendele ametnik-kuudele, kes juba teeniwad, 1. jaanuarist 1922 a.; juuretuliijatele, — kättesaamise ajast.

N—d. Küsimine. Kas on politseiametnik, kes 1921 a. politseiteenistuses olles, wormiriidet

ei saanud, digustud nõudma oma riiete kandmise eest tasu ja millisel määral?

Vastus. Seadus välispolitsei ametnikkude wormiriitidega ja jalandudega varustamise kohta 9. septembrist 1921 a. („R. T.“ nr. 79, 1921 a.) sarnast digust politseinikkudele ei anna. Kui keegi politseinikkudest oma seaduslist digust riigi kulul riiete varustust saada ei tarwita, siis kannab tema ise kahju, mis temale selle läbi tekkinud.

Raiooniülem A. O.—n. Küsimine. Mõisast eraldud majades elab 6—10 perekonda. Mõisa omaniku poolt on igale perekonnale majaraamat wälja antud. Kas on need perekonnad kohustud majaraamatuid pidama ja korras hoidma ning on nad selle eest wastutawad? Wõi wõiks mõisaomanik ühe wanema tööliste määrata, kes majaraamatu korrahoidmise eest oleks wastutaw?

Vastus. Siseministri poolt 14. jaanuaril 1921 a. wäjaantud määrused (R. T. nr. 5, 1921 a.) on wõeldud, et majaraamatuid pidama on kohustatud „kõik majoomanikud, nii maal kui linnas, ehk nende wolinikud wõi asemikud.“ (§ 1.) Märkus 1. tähendud paragrahwi juure seletab, et „mõisa ehk talumaadel eraldi olewate majade peale tulewad ka majaraamatuid pidada.“ Seega siis mõisa majas elawad ühtikud perekonnad, kui üürnikud, ei wõi wastutawad olla majaraamatu korraspidamise eest. Wastutus selles asjas lan-

geb kas mõisaomaniku enese peale ehk jälle tema woliniku ehk asemiku peale. Mõistagi, et wolinikuks wõib ka wanem tööline olla, kui wiimase selle wolituse wastu on wõtnud. Üksit korteriomanik on wastutaw ainult siis, kui tema ei teata majoomanikule ehk tema wolinikule uue üürilise juuretulemist oma korterisse ehk üürilise wäljaminemist.

Kordnik Joh. N. Küsimine. Kas on kordnikul, kes wabastakse politseiteenistusest koosseisu wähendamise puhul, digus poole kuu palka ette saada, kui temale on kolm nädalat ette üles wõeldud?

Vastus. Jah on. Wabariigi walitsuse poolt 3. jaanuaril 1921 a. wastu wõetud seadus riigiametnikkude ja-teenijate ametist wabastamise kohta („R. T.“ nr. 3 — 1921 a.) määrab ilma millegi tingimisteta, et „koosseisu wähendamise korral ametist wabastud riigiametnikkudele ja-teenijatele maksetakse poole kuu palk ette, wabastamise päewast arwates.“ (§ 2.)

Politseinik P. maal. Vastus. Teie küsimises kirjeldud juhtumisel wõite kas otsekohe politseipeawalitsuse ülema poole pöörduda ehk asjast kohtupalati prokuröörile teada anda. Mõlemil korral olete kohustud oma teadaande täielikult alla kirjutama.

Ametlik osa.

Päewakäskudest.

Siseministri:

13. jaanuaril s. a. nr. 1.

§ 3. Wabariigi walitsuse poolt ajutise walitsemise korra § 12-a põhjal 30. sept. 1921 a. wastu wõetud seaduse nr. 168 põhjal asutatud ajutine rekwireerimise ja sõjakahjude hindamise komisjon on tegewust alustanud 2. jaan. s. a. Komisjon asub ehitus-peawalitsuse ruumes, Kaarli t. nr. 1.

Politseipeawalitsuse ülema:

7. jaanuaril s. a. nr. 4.

§ 2. Rahjaks ja politsei häbits on wiimasel ajal mitu juhtumist awalikuks tulnud, kus välispolitseiasutustes seal teeniwate ametnikkude poolt ametlikud kuritarwitused on toime pandud, nagu riigiraha omandamised wõi raiskamised ja muud. Pea igakord on kuritarwitused kas kehtasutuse poolt ehk jälle täiesti wäljaspool awalikuks tehtud, wäga harwa aga asutuste ülemate eneste wõi wiimaste otsekohe ülemuse läbi. See asjaolu peegeldab selgesti asutuste ülemate kui ka wiimaste otsekohe ülemuse, s. o. politseiülemaate nõrka ülewalt alluwate ametnikkude ja teenijate tegewuse järele, kui ka wõimata puudulikku, pealiskaudset ja järjekindlusetu alluwate ametnikkude ja teenijate teenistuse ja asjaajamise rewideerimist ning kontrolli.

Nõuan weel kord politseiülemalet, jaoskonnaülemalet ja teistelt välispolitseiasutuste juhatajalt kategooriliselt kindlat ja järelandmata ülewaltwõet kõigi neile alluwate ametnikkude ja teenijate tegewuse üle, seega edespäi kõitsugu kuritarwituste toimepanemist nende poolt taktides ehk wähemalt neid kohe alguses awalikuks tehes. Asutuste asjaajamise rewideerimistel nõuan kategooriliselt kindlat ja täpisealt kinnipidamist minu päewakäsu nr. 90 § 3-ft 1921 a.

Sijan juure, et neid politseiülemaid, jaoskonnaülemaid ja teisi välispolitseiasutuste juhatajaid, kes ülal ette wõetud nõudmisi täita ei suuda, ei wõi mina mitte nende ameti kõrgusel seiswateks lugeda ning saan nende nõuete mittetäitmise puhul kellegi tähendatud ametnikkudest kohta oma järeldused tegema.

Ühtlasi juhin tähelepanu weel selle peale, et pealiskaudse rewisjoni läbi wõib rewideerimist toimetaja wäga kahtlase seisukorda sattuda, sest kui peale rewisjoni peaks selguma, et asutuses kuritarwitused on olnud, wõib eelmise rewisjoni toimetaja peale kui lohaka ametikohuste täitja ehk koguni süüdlase kaaslase peale waadatud saada, misjulgused tegewused kriminaal-seaduste järele karistatavad on.

Raiooniülemate teitsmes kursus.

22. detsembril l. a. lõppes Tallinnas teitsmes raiooniülemate kursus, mille 58 raiooniülemat, 3 kaitsepolitseiniku ning 1 wabakuulaja lõpetasid. Kursust-lõpetanute raiooniülemate nimekirja leiawad meie lugejad „Eesti Poliitseilehe“ 5. numbri ametlikus osas.

9. jaanuaril j. a. algas kahetäjas kursus, millest 59 raiooniülemat osa wõtawad. —

Jstuwad esimeses reas (pahemalt poolt alates): kriminaalpolitsei peawalitsuse inspektor Liit, politsei-inspektor Jakobson, kohtupalati prokurööri abi Rõnk, siseministri abi Kubaršep, politsei-peawalitsuse ülem Ruben, Tallinna politseiülem Saar ja raudteepolitseiülem Jwašk.

Üimetused, kiinitused ja wabastused ameti alal.

Siseministri päewatäsjuga:

Kiinitatud ametisse: 1) Administratiw-asjade peawalitsuse kodakondsuse osakonna I j. kantseleiametnikuks endine jama osakonna wanem kantseleiametnik Julius Ruutmann, 15. jaan. j. a. arwates.

2) Koosseisude wähenamise pärast ületoodud administr.-asjade peawalitsuse kodakondsuse osakonna asjaajaja Aleksander Utker Müller ministri kantselei l j.

kantseleiametnikuks, arwates 15. jaanuarist j. a.

3) Koosseisude wähenamise pärast ületoodud Harju maakonna rahwawäe komisjoni I j. kantseleiametnik Helene Forstmann arweosakonda II j. kantseleiametnikuks, 5. jaanuarist j. a. arwates.

Wabastatud ametist: ministri kantselei täjutusametnik Mikolaus Pihlatas tema omal palwel, 11. jaanuarist j. a. arwates.

Ringkirjadest.

Politsei-peawalitsuse ülem saatis ringkirjaga nr. 2 politseiülematele täitmiseks ärakirja järgmisest kaitsepolitsei peawalitsuse ülema kirjast.

Riigi sisemise julgeoleku alalhoidmises rahuaaja korrale asumise põhimõtte läbiwiimiseks on Wenemaalt Eesti kodakondsust opteerivate isikute senise ülekõrgsena tunduw

litumisevabaduse kitsenduse ära kaotamine ja selle asemel 1. jaanuarist 1922 a. järgmise korra maksmapanemine:

1) Kõik Wenemaa Eesti Kodafondist opteerivad isikud on kohustatud peale karantiinist wabanemise nende poolt walitud elutoha järele ennast kaitsepolitsei jaostondades registreerima.

2) Registreerimise juures annab kaitsepolitsei kohe tunnistuse wälja, mis registreerimist tõendab ja mille ettenäitamisel ühes opteerimise tunnistusega optandil õigus on linnas wälispolitseist ja maal wallawalitsusest wabariigi isikutunnistust saada.

3) Kui registreerimisel kahtlus tekib wõi selgeks saab, et optant wõõra eht wale tunnistusega on sisse sõitnud, siis ei anta temale tunnistust wabariigi isikutunnistuse

saamiseks wälja, waid registreeritakse ja jäetakse kuni asja selgitamiseni elutoha järele wälispolitsei walwe alla.

4) Asja selgitamine sünnib kohapeal kaitsepolitsei poolt asjaosaliste ülekuulamise ja tõendawate andmete kogumise läbi, mis kaitsepolitsei peawalitsuse edaspidise korraldusse saadetakse.

Sellest Teile, herra peawalitsuse ülem, teatades, palun Teie lahkelt korraldust selle teadwatstegemiseks Teile allu-watele ametkondadele.

Samaajaline teadaanne on minu poolt saadetud oma-walitsusasjade peawalitsuse juhatajale, palwega seda walla-walitsustele teadwaks teha.

Mus: Siseministri resolutsioon 19. detsembril 1921

Minu raport 19. detsembril 1921. nr. 2854

Westenurf.

Õpitud kriminaalagendile.

P. G. Woodhouse jutustus.

Mii siis: seal furi inimene.

— Tapetud?

— Ei tea, peate seda wälja uurima.

— Kohutult jättis küsimuse lahiseks. Protokoll kõneleb „õnnetul kombel surmast.“

— Mis surma põhjuseks oli?

Snider kähatas.

— Madu hammustus — ütles ta.

Kõik suurejooneline rahulikkus lahkus Akstist, imestades hüüdis ta:

— Mis?!

— Puhas tõde. Aksti järelewaatus näitas, et waenelene madu-kihwti, õigemalt kobra-kihwti läbi surma leidis.

— Kobra!

— Jah, Southhemptoni wõõrastemajas kinnise ukse taga on inimene kobra hammustamise läbi surma saanud. Et teid weel rohkem imestama panna, wõin juure lisada, kui üks lahti tehti, ei olnud kobrast jälge järel. Akstest ta wälja ei saanud minna, sest üks oli kinni; ta ei läinud läbi lamina, sest laminat toas pole. Läbi aina ka seda wõimalust ei wõinud leida, sest aken on liig kõrgel ja maod ei oska hüpata. Carnane on see lugu.

— Ma oleks rohkem tõendusi palunud, — ütles Akst terge ohjega.

— Neid te wõite proua Picketi, wõõrastemaja omaniku käest saada. Tema andis selle asjaajamise minu kätte, ja wõib kindlalt, et siin mõrtjutategu sündinud; pole minu asi talle teistki seletada. Mii siis: m... üks, et te sinna lähets ja „Excelsior“ elama asuks ning kõik teeks, et seda saladuslikult sündmust selgeks teha. Ma soowitaksin teile ilmuda sinna kaupmehena, sellel merega tegemist, muudu wõiksite kahtlust äratada. Ja kuigi kõik tagajärjeta jääks, te siiski saaks ühe wäga tähtsa ja humitawa naisterahwaga tuttawaks, palun pange teda hästi tähele, ta lubas teile teie nurimiste juures abiks olla.

Uks naeratas lähidalt. See mõte huwitas teda.

— Proua Picket'i poolt on see wäga ilus, kuid ma tahan üffi oma tarkusega selgusele jõuda.

Uks tõusis pästi. Nägu oli külm ja otsustaw.

— Ma lähen kohe, ütles ta. — Negajalt kirjutan teile, kuidas asi edeneb.

— Loen neid heameelega, wastas Snider wiisakalt. — Eoodan, et te tõb tagajärjeta ei jää kui sealpool ääres peakõrde nõgema inimest purustatud ninaga, ütlege mu poolt terwisi. Mõni aasta tagasi oli mul au seda isikut sunnitud saata rööwimise eest ja arwan et ta nüüd seal ümbruses elab. W-el lord, pange hästi proua Picket'i tähele see ei oleks asjata.

Kui üks Akst'i järel kinni läks, pani Snider uue sigari suhu pomiseses: — Kangetaelne ja loll pois, — ja hakkas teistest asjadest mõtlema.

III.

Päew peale selle istus Snider oma toas ja luges mingisugust käsikirja, wististi kaunis naljatat, sest lugemise juures naeratas ta tihti. Kui wilmas lehekülje lõpetas, wiskas pea kullasse ja hakkas kõwasti naerma.

Kirja autor ei lootnud wist küll, et ta niisugust efektiivist mõju avaldab. See oli esimene Akst'i aruanne wõõrastemajast.

— On wäga kurb, kirjutas ta, et ei wõi teile weel täiesti edust kirjutada. Ma tahan kõik uued teooriad, mis wälja töötanud olen, käsile wõtta, ei tee seda aga weel praegusel korral, et mu ettemõte õnnelikult lõpule jõuaks.

Kohe kohale jõudes läksin proua Picket'i juurde, ütlesin kes olen, ja palusin kõigest, mis mulle kasulik wõiks olla, jutustada. Ta on imekspanemismäärat waitne, allepea jätab sarnase mulje, et ta mõistus laugele ei ulata. Teie oletus, et ta wõiks mulle kasulik olla, ajab mulle näid, kus ma teda näinud olen, weel rohkem naeru peale.

Praegu, kus ma seda aruannet Teile kirjutan, näib see lugu tõesti seletamata olevat. Kuigi me oletaks, et kapten Henner tapetud, siis ei leia ju põhjust selle kuriteo tarvis. Olen järele kuulanud ja jain teada, et ta juba viiekskümmend aastane oli, nelikümmend eluaastat sellest merel mööda saatnud, viimastel aastatel komandeeris oma laeval, iseloomu poolest olnud väga kangekaelne, tiranniline ja täis toorest humoori; kõik ilma olla läbi reisinud, võõrastemajas kümne kuu ümber elanud. Glas pensionist, peale selle pole tal punast kopikat olnud, nii et raha pärast ei võinud kuritegu toimepandud saada.

Ma omaisin endale merikaupmehe James Birton'i nime, kes praegusel ajal puhtel, ja tegin tutvust võõrastemaja elanikutega. Nendelt katsusin arvamist selle loo kohta välja pärida. Ütski pole veel tema surma kahtsenud, sest ta liig terav keel ei meeldinud kellegile. Siiski et tal vähimhaenlasti oleks olnud, ei või ta velda; lihtsalt ta oli isik, keda võõrastemajas heameelega ei nähtud, muud midagi. Seda tuleb tihti ette. Ma kõnelesin isikuga, kes temaga ühes toas elas, teegi kapten Müller — jakslane; keda jutustama panua ei ole kerge. Kapten Henneri surmast ei võinud ta mulle midagi ütelda. Sel hirmsal ööl olla sõpradega Portsmouth'is viibinud. Ainuke, mis viimane mulle jutustada võis kapten Henneri harjumustest. Ta ei joonud palju, ainult igal õhtul magamise eel klaas whiskyt. Et tal väga nõrk pea oli, võis ühest tilgast piiritusest pool-joobnuks jääda ja siis ei annud kellegile rahu. Ma arvan, et Müller teda kõigeparemaks kaasa elanikuts ei pidanud, kuid oma rahvarmastaja iseloomu

poolest võis ta kõigiga hästi läbi saada. Dõstti mänginud nad alati damat, peale selle olnud Henneril veel juupill, millel tihti mänginud. Ta on sellel riistal wist furma eel veel mänginud, mis väga tähtis punkt oleks, kui arwata, et enesetapmine toime on pandud.

Kui kapten Henner enesetapja ei ole, siis ei wõi endale küll ette kujutada, kes teda tappis, mis põhjusel ja mil kombel. Ma juba kirjutasin, et mul on kaks teooriat, mõlemad on aga praegu väga segased. Kõige võimalikum on see, et ühel Indiaõidul, ma olen otsusele jõudnud, et kapten Henner väga tihti sinna reisis, tal võis kokkupõrge pärismaalastega olla. Rippling'i jutustus „The Mark of the Beast“ on väga tõendaw. On ju taunis võimalik, et kapten Henner oma toore iseloomuga võis joobnud peaga laimata mõnda India jumalat? Seda teooriat tõendab fakt, et ta India maotihwtist furnud olla. Ma kuulasin kõigi India merimeeste üle järele, kes sündmuse-ajal aga kõik laewadel olnud.

Mul on veel teine teooria. Võimalik, et proua Bidet teab sellest loost palju rohkem kui näib. Võimalik, et ma tema mõistuse kohta walearvamisel olen.

Tema pealiskaudne tõmpus wõib ainult kawaluse olla. Põhjuste puudus paneb mind mõtlema. Pean awalik olema ja ütleva, ma ei tunne kindlat pinda jalge-all olevat. Igal juhtumisel saan teile jälle kirjutama.

(Järgneb.)

Wäljaandja: Toimetuskommissjon.
Wastutaw toimetaja: R. Reinberg.

Kuulutused.

Tunnistatatsse maksuwsetaks kaduma- läinud isikutunnistused järgmistele nimede peale:

- Leemann, Emilie Jaani t., wälja antud Rakke wallawalitsusest nr. 591. (6251)
Aronowitsh, Shmerl, Jais. p., wälja antud Tall. pol.-ülemal poolt. (6252)
Pilt, Ida Priidu t., wälja antud Tall. pol. 3. jsk.ül. nr. 9029. (6253)
Jets, August Johani p., wälja antud Abja wallawalitsusest.
Wiira, Jüri Jakobi p., wälja antud Rakke wallawalitsusest 15 detf. 1919 a. nr. 130.
Silienblatt, Aleksander Märdi p., wälja antud Abja wallawalitsusest 1919 a.
Koop, Marie Hansu t., wälja antud W. Kariste wallawalitsusest 1919 a.
Tursti, Johan Mikkli p., wälja antud Pärnu maak. pol. ülemal poolt.
Leesment, Hendrik Johani p., wälja antud Woksweti wallawalitsusest 26. detf. 1919 a. nr. 637.

- Wörberg, Helene Jaani t., wälja antud 4. pol. jsk. nr. 630213. (5929)
Saber, Anette, wälja antud Narwa poliitseist 7. nov. 1919 a. nr. 3591. (5931)
Jakobson, Karl Adu p., wälja antud Kirepi wallawalitsusest 21. detf. 1919 a. nr. 47. (2892)
Põimu, Heinrich Johani p., wälja antud Palupera wallawalitsusest 26. sept. 1919 a. nr. 139. (2891)
Leesik, Emilie Jaani t., wälja antud Rõugu wallawalitsusest 18. detf. 1919 a. nr. 3841. (2889)
Adow, Elfriede Hermanui t., wälja antud Tartu maak. pol. ülemalt 3. detf. 1919 a. nr. 1024. (2888)
Mihkelson, Aleksander Jaani p., wälja antud Tartu maak. pol. ülemalt 15. detf. 1919 a. nr. 1486. (2887)
Rushkewits, Weera Jaani t., wälja antud Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 25. nov. 1919 a. nr. 1034. (2886)

- Watz, Eduard Widriku p., wälja antud Täht-
were wallawalitsufest 10. detf. 1919 a. nr. 13.
(2885)
- Groos, Helmi Ewa t., wälja antud Rannu
wallawalitsufest 16. detf. 1919 a. nr. 508.
(2882)
- Jürgenson, Jaan Madise p., wälja antud
Palupera wallawalitsufest 23. detf. 1919 a.
nr. 185. (2879)
- Pastak, Oskar Johani p., wälja antud Pangodi
wallawalitsufest 10. weebr. 1920 a. nr. 267.
(2878)
- Selgal, Jaan Jüri p., wälja antud Tall. 3.
jšk. pol. ül. poolt. (1598)
- Taagepere, Sinaida Mihkli t., wälja antud
Tall. pol. 3 jšk. ül. poolt. (1597)
- Footmann, Amanda Antoni t., Tall. pol. 3.
jšk. ül. poolt. (1596)
- Rümmel, Ariadne Jaani t., wälja antud Tall.
3 jšk. pol. ül. poolt. (1595)
- Umberg, Johannes Hansu p., wälja antud
Tall. pol. 3 jšk. ül. poolt. nr. 8109.
(1594)
- Kirt, Johan Simmo p., wälja antud Jõgeweste
wallawalitsufest 9. detf. 1919 a. nr. 112.
(3221)
- Meljas, Woldemar Mari p., wälja antud
Kooriküla wallawalitsufest 13. detf. 1919 a.
nr. 176. (3220)
- Udam, Hans Jaani p., wälja antud Walguta
wallawalitsufest 16. detf. 1919 a. nr. 28.
(2880)
- Kleemann, Emilie, wälja antud Wao walla-
walitsufest 27. jaan. 1920 a. nr. 361. (4676)
- Jasküll, Hermann Gustawi p., wälja antud
Roela wallawalitsufest 15. detf. 1919 a. nr. 56.
(4680)
- Wälta, Mart Hansu p., wälja antud Warhola
wallawalitsufest 16. detf. 1919 a. nr. 387.
(5058)
- Kurgmann, Karl Jüri p., wälja antud Weltsa
wallawalitsufest. (5028)
- Svert, Gustaw Madise p., wälja antud
Sõmeru wallawalitsufest. (4677)
- Emar, Willemine Hindreku t., wälja antud
Tall. pol. 3. jšk. ülema poolt, nr. 6051.
(1599)
- Sojaar, Gretchen Karli t., wälja antud
Tall. pol. ül. poolt, nr. 8778. (1600)
- Lumi, Julian Matwei p., wälja antud Tartu
linna pol. 3. jšk. ül. poolt 20. detf. 1919 a.,
nr. 5131.
- Reznow, Antonina Timofei t., wälja antud
Tarku linna pol. 1. jšk. ül. poolt, 10. detf.
1920 a., nr. 9996.
- Lääne, Peeter Jüri p., wälja antud Wai-
mafiwere wallawalitsufest, nr. 435.
- Kentmann, Jaan Johani p., wälja antud
Uwanduse wallawalitsufest 19. detf. 1919 a.,
nr. 620. (4762)
- Edik, Karl Jakobi p., wälja antud Uwanduse
wallawalitsufest 19. detf. 1919 a., nr. 632.
(4763)
- Wilbach, Jaan Gustawi p., wälja antud
Uwanduse wallawalitsufest 16. apr. 1920 a.,
nr. 1309. (4764)
- Wamps, Karl Siimu p., wälja antud Baas-
were wallawalitsufest 20. detf. 1919 a.,
nr. 541. (4765)
- Metsallik, Liisa Jüri t., wälja antud Tall.
pol. 4. jšk. ül. poolt. (1592)
- Zuige, Gustaw Jüri p., wälja antud Tall.
3. jšk. pol. ül. poolt. (1591)
- Kütt, Radesbda Ado t., wälja antud Tall. pol.
5. jšk. ül. poolt, nr. 7488. (1490)
- Raudsepp, Marie Hendriku t., wälja antud
Tall. pol. 5. jšk. ül. poolt 1919 a. (1492)
- Keelmann, Jüri Mardi p., wälja antud
Kirna-Kohatu wallawalitsufest, nr. 560.
(1491)
- Brinkmann, Oswald Erich Aleksandri p.,
wälja antud Tall. pol. 1. jšk. ül. poolt,
nr. 59. (1493)
- Leikai, Jaan Pauli p., wälja antud pol. 4.
jšk. ül. poolt, 11. weebr. 1921 a., nr. 15466.
(5932)
- Reesmann, Leontine Jaani t., wälja antud
Kohila wallawalitsufest 2. märts. 1920 a.,
nr. 1657.
- Jürgenson, Alide Jaani t., wälja antud
Kohila wallawalitsufest, nr. 1070.
- Linnusthal, Hans Hindreku p., wälja antud
Kohila wallawalitsufest 18. detf. 1919 a.,
nr. 801.
- Nikiforow, Timofei, wälja antud jseminis-
teeriumist 6 kuu peale, nr. 30435.
- Löwis of Menar, Helene Hermann t., wälja
antud Järwe wallawalitsufest 1921 a.
- Lindemann, Ida Johannese t., wälja antud
Järwe wallawalitsufest 1920 a.
- Lein, Olga Mihkli t., wälja antud Järwe
wallawalitsufest 1919 a., nr. 127.
- Milikow, Gustaw Gustawi p., wälja antud
Kakwere linnawalitsufest detf.-kuul 1919 a.,
nr. 106.
- Habicht, Hans Hendriku p., wälja antud
Saulepi wallawalitsufest 9. sept. 1920 a.,
nr. 527. (5029)
- Duutmaa, Gustaw, wälja antud raudtee
pol. wal. 18. nov. 1919 a., nr. 739.
(4932)
- Duutmaa, Helene, wälja antud raudtee pol.
wal. 18. nov. 1919 a., nr. 740. (4932)
- Fedotow, Aleksander, nr. 6847. (3856)

- Aleksandrowa, Maria, nr. 7295. (3356)
 Mirnow, Aleksei, nr. 6318. (3356)
 Warontsowa, Darja, nr. 45. (3356)
 Beljagin, Mihail, nr. 94/13. (3356)
 Leht, Matar, nr. 7530. (3356)
 Feršowski, Gawril, nr. 4765. (3356)
 Elwest, Alfred Johani p., wälja antud Paas-
 were wallawalitšusest 21. detš. 1919 a.,
 nr. 293. (4766)
 Wanthol, Eduard Willemi p., wälja antud
 Kapu wallawalitšusest 2. märtsil 1920 a.,
 nr. 112. (4768)
 Mägi, Jaan Joojepi p., wälja antud Wao
 wallawalitšusest 4. weebr. 1920 a., nr. 416.
 (4767)
 Treimann, Teodor Aleksandri p., wälja antud
 Kaarma-Suure wallawalitšusest 5. juunil
 1920 a., nr. 120. (4769)
 Aljas, Wasili Maksimi p., wälja antud
 Muhu-Suure wallawalitšusest, nr. 158.
 (5129)
 Wakepea, Marie Tooma t., wälja antud
 Lümmadu wallawalitšusest, nr. 809. (5130)
 Böld, Johan Abu p., wälja antud Kuresaare
 linna pol. jsk. ülema poolt, nr. 2633.
 (5131)

Tunnistatakse maksuwetatks kadumaläinud :

- Alep, Wiktor Willemi p., Wene paas Tartu
 maakonna rahwawäe komisjoni märkusega
 11. juul. 1919 a.
 Kleemann, Jaan Willemi p., isikutunnistus
 wälja antud Wao wallawalitšusest 7. jaan.
 1920 a., nr. 247 ja tema rewolwri kandmise
 tunnistus, wälja antud Wiru maak. pol. ül.
 poolt, nr. 663. (4676)
 Pügi, Oskar Jaani p., isikutunnistus, wälja
 antud Kodijärwe wallawalitšusest 4. okt. 1921 a.
 nr. 39. ja sõjawäest wabastuse tunnistus, wälja
 antud 2. jalawäepolgu ülemalt 31. aug.
 1921 a. nr. 2191. (2883)
 Meos, Karl Jaani p., sõjawäest wabastuse
 tunnistus, wälja antud kitšarööpal. soomus-
 rongi nr. 2. ülemalt 20. aug. 1921 a. nr. 260.
 (2884)
 Tšnišhõ, Harry Mihkli p., sõjawäest wabas-
 tuse tunnistus, wälja antud lennupäe üle-
 malt 15. juun. 1920 a. nr. 2951. (2890)
 Reimann, Martin Johani p. sõjawäest wabas-
 tuse tunnistus, wälja antud 5. Ratwere jala-
 wäepolgust 5. mail 1920 a. nr. 5886.
 (2893)
 Restüla, Wasili Mihaili p., sõjawäest wabas-
 tuse tunnistus nr. 1191. (5212)
 Reimann, Eduard, isikutunnistus nr. 1917 ja
 referwi-tunnistus nr. 178. (4086)
 Rööp, Johannes, woorimehe sõiduluba. (5935)

Mina, **Otto Päädam**, elukoht Nõmmel, Wal-
 defi tän. nr. 7, krt. 3, oma naise Madli
 Päädami wõlgade ette ei wastuta.

TARTU Aiawiljaühisuse
 WEINID müügil
Th. Kaarmann'i kaupl.,
 Raatuse pl. nr. 8

6033

Kaubamaja
„ESTIKA“
 Suure Karja ja Jaani t. nurgal 20/8,
 TALLINN

Soowitab suurel ja wäikesel mõõdul:

Linast riidet, pleegitud ja plee-
 kimata; linast ja takust lõnga
 igasugust. nbrt. ja **sidumis-**
lõnga. Ohja- ja köienööri tõe-
 watud ja tõrwamata, **spindli-**
nööri j. n. e. Peale selle wõ-
 tame linu ümbertöötamiseks
 wastu — lõngaks ehk riideks.

Tubakat ja paberossa

Kalameestele
 Kanepist lõhe-wõrgu paela.

6042

Häid Inglise
 sepasüsi
 müüb waguni- ja puudawiisi
JOH. LINDE Tallinnas,
 Meripuiestee 15

6035

== Kõiksugu ==

raua- ja teraskaupa

soowitab odawalt

M. KOIK, Paides.

4084

Räpina paberivabriku kontor

Tartus, Põiktän. nr. 6

Soowitab kõigeodavamate wabrikuhindadega kõigugu

kantselei-tarbeaineid

nii kui: kirjutus- ja kuitwatuspaberit, aktifaanefid, lauakartongi, pliiatsid, sulgesid, tinti jne. Alutuste. Kes telliwad 1000 marga ja suurema summa eest, saab hinnalalandus tehtud ja kaup postiga ehk raudteega ära saadetud. Tellimisi wõtawad vastu suusjonaliselt ehk kirjalikult ka kontori osakonnad:

Tallinnas — Wiru tän. nr. 7, l. 3

Pärnus — Riia tän. nr. 56

Tartus — Uueturu tän. nr. 15 5956

„Grand-Hotel”

Wiljandis, Suurturg 2 — Telefon 63

Reisijatele korralikud ja puhtad numbritoad

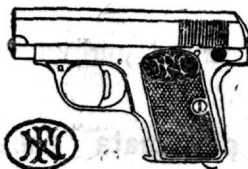
Suur saal

pidustuste jaoks wastawa sissejeadega
(mahutab kuni 250 inimest)

Restoraanis rikkalik einelaud

— külmade ja soojade söökidega —

Teenimine kiire ja korralik. Hinnad mõõdukad
3925 Austusega M. Ormison

Joh. Freibach

Niguliste tän. 11,
TALLINNAS

Kõnetr. 15-30

Soowitan

Belgia FN. Brauninguid ja

— jahipüssisid —

wäga odawate hindadega 6044

EESTI MEHAANILISE PUUTÖÖSTUSE

Aktsiaselts

A. M. Luther — Tallinnas

walmistab:

mööblit, wineer-kartonge, wineer-kohwrid, wineer-kooliranitsaid,
wineer-aktimappe, wineer-käsitrumlid, wineer-toolipõhju, wineer-
platesid, wineer-labidaid jne.

Müügikoht: TALLINNAS: Wana Posti tän. № 9.
TARTUS: E. W. Jürgens'i juures, Wana t. № 17.
WALGAS: P. Saretok'i juures, Moskwa t. № 15.
PETSFRIS: E. Nassar'i juures, Kaubareas.
WILJANDIS: R. Eitelberg'i juures.
WÖRUS: M. J. Tõnisson'i, oman. E. Mõttus, juures.
RAKWERES: Roman Jürgens'i juures.
PÄRNUS: J. D. Ammende juures. 6039

Teatan ümberkaudsele rahwale, et olen awanud

PAIDES

Turu-plats nr. 5,
hrra Wiikwaldti majas

Soowitan wõistlemata odawate hindadega:

Talla-,

Pinsoli-,

Kroom-,

Shagreen-,

Lakk- ja muud nahka

Sedelga-,

Ostan parkimata rebase-, tõhu-, jänese, ja
muid nahku ja maksan kõigeparemat hinda

**„TALLINNA“
NAHALADU**

Rinnuse- ja

muid rihmu,

Wiltsaapaid,

Liiste ja

kõiksugu muid kingsepa
tarbeasju

Aupaklikult **J. Schwarz**

4083

Hea
ja mitte kallis on **tubak**
„Jalta“
 $\frac{1}{4}$ U. 70 mrk.
E. STEINBERG & Ko.,
PAIDES

4085

Markel M. Makarow
TALLINN, Narwa mnt. 27

Müüb
oma laagrist kõiki-
des mõõttudes **palke,**
laudu ja muud ehi-
tuspuumaterjaali

Walmistab
oma tislertöötoas
aknaid ja uksi

Mehaanika - töökoda

6041

Kaubamaja
ja puutööstuse wabrik
Konst. Jürgens.
& Ko.

Telegr. aadr.:
Konstantin Jürgens, Tallinn.
Kõnnetraat 153.

Walmistab elumajade ja tehniliste ehituste eelarweid ja plaanisid, ning wõtab enese peale niihästi nende täideviimist kui ka üksikute osade ja sisseadete walmistamist.

Eriala:

Lahtiwoetawad elumajad
suwitamiseks ja aasta läbi elamiseks.
Terwis- ja soojustehnilised sisseadad,

nagu: weewärgid, wannid, klosetid, majakaanalatsioonid, keskkütte sisseadad, pesumajad ja kuiwatussisseadad jne. Igasugune tehniline nõuandmine, ehituste ülewaatus, hindamine jne. 6024

Paljud on püüdnud,

aga mitte kellegile ei ole õnnestanud saawutada seda omadust, mis

Aksia-Selts
„LAFERME“
paberosside **N° 6** iseäralduseks on

No 6

25 tk. — 50 mrk.

1638

Hoidke järeltegemiste eest!

Saapakauplus

M. PAKKIN

TALLINN, Narwa mnt. nr. 4,
nurga peal I-a

Soowitab suures wäljawalikus
**moodsaid meeste-, naiste-
rahwa ja laste**

Lakk-,
Shawroo-,
Kroom-,
Seemis-
nahast
kui ka walgest ja
pruunist riidest

**Saapaid
ja
Kingi**

Kõiksuguseid
Soome saapaid wõrdle-
misi odawa hinnaga

5754

N. Raist ja Ko.

Riide-, naha-, saapa- ja pudukauplus
foowitab alati suure wäljawalikus iga-
suguseid kaupaid.

Pärnus, Riitli tän. 28. Telefon 110
959 Turu ääres 1 ja 2. „ 143

Wenn. LEPP

TARTU, Kaubahoow nr. 2
Moodi-, pudu-, ja pesuäri

Alaliselt kõigeuemad ja paremad
hooaja-kaubad oma- ja wäljamaa
tööstuse alalt.

KALOSSID

Hinnad wõistlemata odawad. Jällemü-
jatele hinnaalandus. 5955

OSAÜHISUS

„BALTIKA“

Wabrik PAIDES

Osakonnad:

1) Tuletikud. Walmistab ainult I. sorti kaupa.

2) Raudtööstus, Walmistab rehepeksugarnituure, (end. Koppel & Ko.). saeraame, aurukatlaid; parandab põllutöomasinaid ja wabrikute sisseseadid; wase- ja malmiwalamine.

3) Puutööstus, Ladus on mitmesugust wälja-weo (export) metsamaterjaali, igaseltsi ehituse tarbepuid, laudu, liista j. n. e.

Praegu on saadawal Triigi wallas, Saarewälja talus, meie saeweskis (Malema ligidal) suurem partii häid männa- ja kuusesindlid ning laudu.